

ТОЙ САМИЙ ПЛЮТИНСЬКИЙ

**4 ТРАВНЯ УСЛАВЛЕНОМУ ЗОРЯНСЬКОМУ
ХЛІБОРОБУ ВИПОВНЮЄТЬСЯ 81. ВІТАЄМО!**

Він – один з небагатьох аграрників, чиї груди прикрашають дві Золоті зірки Героя праці. П'ятдесят сьомий рік залишається він незмінним керманічем одного сільгосппідприємства – відомої всій Україні «Зорі», а повний стаж керівної роботи перейшов у нього рубіж шести десятиліть. Зорянці, хто бує у складі делегацій в передових господарствах України і колишнього Союзу, завжди відчували і відчувають неабияку гостинність сторони, що їх приймала. Безумовно, в першу чергу завдячуючи авторитету Володимира Антоновича і глибокій повазі до нього всього хліборобського братства. Так чи інакше, доля всіх зорянців напряму чи опосередковано пов'язана з долею самого Плютинського. Не приїхав би він у далекому 1946 році на Клеванищину, хто зна, чи всі з нас, хто тут нині живе, мали б свій дім у такому розвинутому селі, як Зоря, працювали б на тому ж склотарному заводі, лікувались у просторих корпусах Центральної районної лікарні чи відпочивали в санаторії «Червона калина». Ходили по асфальту і мали природний газ ще тоді, коли сільські жителі всієї України про нього могли лише мріяти.

Володимир Антонович цілком справедливо не був обділений увагою журналістів, навіть письменників. Побачили світ дві книги спогадів. Здається, вже важко щось додати до всього, що написано про нього. І все ж таки в цьому газетному матеріалі ми спробуємо це зробити. Його можна було б назвати «Монолог Плютинського». А підслуханий він був мною, коли разом в одній машині поверталась з одного із відряджень. З дозволу Володимира Антоновича я і включив тоді диктофон...

» 2

ЗА ПОЛЬЩІ

Моя рідне село Борисів до 1939 року можна було б назвати прикордонним селом. З пагорбів в ясну сонячну погоду можна було розглядати куполи церков в Острозі. Але це вже була «зараниця», Польща. У 39-му Західну Україну, як відомо, приєднали до Радянського Союзу. От тоді я вперше і потрапив за кордон, ще хлопчиком був. І деякі речі мені прямо таки приголосилися. Ну, наприклад, вперше я побачив опалки. Знаєте, що це таке? Не знаєте. Багато хто не знає. Це

лише проголосувати, а й поставити у документі про відмову чи помилування свої власний підпис...

ПРО ПРИВАТИЗАЦІЮ

Мене часто запитують, як я ставлюсь до приватизації. Хтось із журналістів запитав, яка моя думка стосовно того, що в Радянському Союзі була відсутня приватна ініціатива – все, чи майже все, знаходилося в руках держави. От Китай, дав людям трохи економічної свободи і сталося китайське економічне чудоді. Чому в

Отом, вміли працювати, були мільйони на руках. І в один день розучилися, облінилися? Хтось добре «допоміг» нам.

ПРО ДОЛЮ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Мене часто називають захисником колгоспного ладу. Попередній президент України мені дорік, що я не став власником «Зорі». Таким чином, мовлять, не підтриму політику президента в аграрній сфері. До чого приваля ца політика, зараз всі добре бачать. У самій колективній формі організація праці на селі нічого поганого немає, якщо таке господарство працює за передовими технологіями, має кращу техніку, висококваліфікованих спеціалістів. Колишні кращі керівники – голови колгоспів, такі як Воловиков, Бойко – вони так могли організувати справу, що назвати їхнє господарство відсталіми яким не повертається. Це були передові господарства – навіть в радянських умовах, за тих, колишніх тракторів і агротехнологів. І таких господарств було багато. Я розумію, коли свого часу лунали викрики все всім роздати і поділити, неначе це спасіння від усіх бід, що це добром не кінчиться. Здоровий глузд тоді потону в гурлопанстві. Подивіться на оті городи, що біля Зорі, на колишніх торах Костянтинів. Кобиляца. Та, мабуть, половина вже не обробляється, бур'яном заростали. Іх, ці земельні ділянки, приватизували. І що, зараз нічого прогрес? Проблема не у тому, приватна ца земля чи не приватна, а у тому, що молодь на ній не хоче працювати. І складається враження, що в майбутньому і не збирається.

Щось докорінно у нашому сільському господарстві зміниться тільки тоді, коли ми в Україні досягнемо такого рівня. Тоді і продукція буде у нас дешовішою. І селянин не буде думати про те, як звести кінець кінцями.

Ну а щодо тих, кому в тракторній бригаді вже місяць не буде... Що ж, доведеться перекваліфікуватися. Треба, щоб за кожне робоче місце точилася здорова конкурентна боротьба. Рано чи пізно ми до цього прийдемо. А не можеш як слід працювати – що ж, корзини плетти, вінки в'язати, ти, голово, думай, організуєш нові робочі місця. На це ти і поставлений головою.

Такий варіант був би набагато кращим, як оте, що зробили сьогодні. У нас, наприклад, в Сухівцях кілька доктор пішли в районний центр зайнятості, стали на облік. гроші отримують. У тому числі і з тих, що господарство відраховує у вигляді соціальних платежів. Хіба це нормально? Оці центри зайнятості, виходить, – спланована державою економічна диверсія. Мені якось розповідав один голова з Миколаївської області таку історію. Каже мені, ніхто роботи не хоче – крадуть, п'ють, на облік в біржі стоять, гроші отримують, тут же їх пропивають. Говорить, взяв на роботу 50 корейців. Ті діяли мало, в селі жодної бродячої собачки не залишилось. Не п'ють, не крадуть, а один робить за наших двох.

Так що, ми до такого маємо у підсумку дійти?

СТОСОВНО СОТ

Я і за, і проти СОТ. Був би двома руками «за», якби в державі для такої участі було все на високому рівні. От

будували багатоквартирні будинки. Людина в селі не повинна в них жити. Якощо як зараз кажуть. А в ті часи ми бурхливо розвивалися, потрібні були робочі руки. Найшвидше, чим можна було залучити людей до виробництва – це швидко дати їм житло. Щорозу ми здавали по 20-40 квартир. Після здані будинки будівельники приносили мені всі ключі від квартир і ми в урочистій обстановці в Палаці культури їх вручали. Хтось сьміявся, хтось плакав на радість. Треба було бачити в той момент обличчя людей! Це незабутні моменти. Жаль, звичайно, що зараз більшість тих будинків знаходяться в критичному стані. Та не колгоспу тому винуватий... Жаль, що і в ізна вулиця в селі не кращий має вигляд. Кому б було похвалити, що цим має опікуватися зараз сільська рада. Ніхто з поважних гостей після візиту в село не буде говорити: «От був у Зорі, там де такий-то голова сільради керує, і так-то бачив...». Звичайно, ца людина скаже: «От був у Плютинського...».

Я привички себе, і підлетіх не красти. Коли в Клевани будували свій великий будинок, то тримав коруви сирноматку. Дружина ца цим всім господарством сама доглядала. Мені треба було грошей забрати на будівництво хати. Навіть «обхесеними» мене перевіряли, чи був я чого не поділив чи придбав незаконно. «От був у Зорі, там де такий-то голова сільради керує, і так-то бачив...». Звичайно, ца людина не зможе показати документи на фарбу. Десь на 180 чи 200 тодішніх радянських карбованців (зараз це привнесло б 6 з 50). Просто купив підкладку. Я ту фарбу, звісно, не крав. В ситуацію втрутився навіть секретар райкому Іван Григорович Івашенко. Скавав, пошліть їм подати до такої матері... Я і по сьогоднішній день, якщо

таким дві палиці, до них пришта тканина. Ця конструкція чіпляється на дишло воза і в неї коней кладуть сіно. Такі навіть спеціальні секції зроблені в тих опалках – туди зерно клали. Здається, як все просто. Коням зручно і базар не засмічується сіном (а раніше ж майже всі в базар їхали кіньми). Так от, в моему радянському

нас ніякого чудоді не спостерігається? Я вважаю, що в окремих питаннях при радянській системі існувала зайва централізація. Ну, дійсно, навіщо державі перукарня, чи кафе? Бери з них податок і все. Дійсно, у сфері послуг діє варто було, як кажуть, відпустити віжки. А от з тим, що робиться у нас на Україні зараз, коли привати-

звуть металургійні гіганти, на яких працюють тисячі людей, я не можу погодитись. Я переконаний, що цю приватизацію проводять лише з тією метою, аби хтось біля неї добре погрів руки. Колишні, на початку 90-х років, до нас в господарство приїхав один високопоставлений французький чиновник. Боюся, що неправильно називаю його посаду – здається, заступник міністра економіки Франції. І він тоді сказав мені про оцю велику приватизацію.

– Пане Плютинський, навіщо ви віддаєте стратегічні галузі в приватні руки? Таким чином ви знищуєте свою країну. У нас у Франції за останніх 80 років приватизовано лише 52 відсотка об'єктів – це, здебільшого, сфера послуг. А залізницю, промисловими гігантами, держава керує. Тому що це головні економічні артерії країни. Щось стягнуть з тією артерією, і це буде загрозю в'язом організму. Саме такі підприємства, чи цілі галузі, під чітким контролем держави, повинні і казку контролювати, – сказав тоді цей француз.

Китайці ж не віддали ту ж саму металургію в приватні руки. До всього і партия у них як була одна, комуністична, так і залишається. Не у зовнішній формі, мабуть, проблема, а в безвідповідальності на всіх рівнях і у тому, що з'явилося величезне поле для розкрадання. Не стало державної дисципліни – що хочу, те й ворочу. На

Не повинен викладач інституту, вчитель або лікар брати лопату і думати за свій город. Вони літературу мають читати у вільний час, підвищувати свій професійний рівень, адже щодня мають справу з людським здоров'ям і з душами підрастаючого покоління. Значить, щось не в порядку у самій державі, коли лікар або вчитель змушені отой шмат землі в поті чола обробляти. Майбутнє за крупними, високотехнологічними підприємствами. Хоча, треба сказати відверто, зараз багато хто з новонаблих мільйонерів, яким треба кудись вкласти гроші, беруть в оренду тисячі гектарів тільки заради того, щоб за рік-два відомкстати з тієї землі всі соки, примножити свої капітали, і на цьому до побачення. Хтось із них буде школу будувати, села газифікувати чи асфальт прокладати? Та ніхто з них не буде цього робити. Хоча, і зворітні приклади. Але їх, на жаль, не так багато. А ж свого часу співідував і продовжує співідувати іншу господарську «релігію».

От тільки останніми роками не їду на випускні вечери в школу, бо знаю, що майже ніхто з випускників на роботу в сільське господарство не прийде. Та й держава і школа, видно, в цьому не зацікавлені.

У нас в господарстві зараз 89 тракторів, 100 механізаторів. Ми маємо прагнути до того, щоб мати на нашу землю лише 5 потужних, найсучасніших, і 10-15 середній колісних трак-

в черговий раз відірвали кордоні, і знову на наш ринок «поперли» дешовіше польське м'ясо. Причому, якій його ціни сумнівна. Ця ца ще дуже делікатно сказав. Недавно приходить до мене один із моїх заступників і говорить: «Володимире Антоновичу, ціна на свинину за тиждень впала на три гривні». Така от виходить економіка. Така держава – підтримка вітчизняного виробника. Між тим, ціна на свинину за тиждень на три гривні аж ніяк не впала. І виявляти подібні ініціативи і не завдавати їм працювати. Таким, наприклад, керівником області був Іван Олександрович Мозговий. Після свого призначен-

навіть перекусив у нашому кафе, завжди розплачуєся і зберігає чеки. Така от звичка. Через кілька років ца чеки повикидає, звичайно. Але усвідомлюючи, яку посаду обіймаю, зважуючи на реальні, нехай навіть на ца щось подивиться скептично, – я ца роблю.

Хороший керівник в районі, в області – це дуже важливо для району, для області. Такий потрібен керівник, який зміє добре розбиратися в людях. Виявляти подібні ініціативи і не завдавати їм працювати. Таким, наприклад, керівником області був Іван Олександрович Мозговий. Після свого призначен-

ли засудити на тил дві ув'язнені. Мені це осяло в свідомості, і коли у 80-х роках я був членом Президії Верховної Ради УРСР, то завжди виступав проти несправедливо дових у порівнянні з реальною ступінню нові строків позбавлення волі. Пам'ятаю, при Ватченку (тодішній голова Верховної Ради — ред.) я навіть оці прикладі по Польщі, і Ватченко дав вказівку цю мою інформацію перевірити. А чи правду Плітінський каже? Пригадую, якось розглядалась касація однієї жінки, матері двох дітей, чи то бухгалтера, чи то касира на якусь підприємстві. Вона вкрала чи розтранила тисячу карбованців і їй за цей злочин дали 5 років тюрми. Я ніколи не вважав себе ні великим політиком, ні юристом, але я тоді сказав: що ж ми робимо? Так, вона заслуговує на покарання. Але саме оці жінці треба було дати отих 20 чи 30 днів, і щоб гроші вона повернула. Але ж не заперотювати її за грати на п'ять чи сім років! Може хтось зі мною і не погодиться. Кажуть, і в Америці людині можуть присудити і 30, і 50, і навіть 300 років тюрми.

Саме важко було затверджувати смертні вироки, коли Президія Верховної Ради ставала останньою надією засудженої до розстрілу людини. Судячи з усього, всі ці люди скоїли важкі злочини, і часом здавалось, що якщо їх не розстріляє держава, то коли через 15 років вони вийдуть на волю, їх порвуть на шматки рідні чи односельчани загублених ними людей. І все одно, кожен такий підпис щодо відмови в помилуванні давався мені дуже важко. Кожен член Президії мав не-

дисципліни — що хоч, те і виходу, па ших, і це те середній колосиста тра-

жаль, і багато моїх колег — вчорашніх голів колгоспів, працюють виключно на себе. Я не хочу хвалитися, але якби свого часу пішов у бізнес, то був би не самим останнім бізнесменом. Але мені це не потрібно. Я все життя намагався зробити щось корисне для всіх людей. Я не плачусь за вчорашнім днем, але якби Горбачов прийшов до влади на кілька років пізніше — і склотарний завод, і санаторій був би в колгоспі. Ми проклали б ще з 50 кілометрів польових асфальтованих доріг, і оті заплановані клуби в усіх селах побудували. А так, нас, як і всіх, «обеззруммили». Люди «Зорі» зробили її такою, якою вона стала у 80-х роках.

торів. Відповідно й механізаторів 30-40. Але механізаторів високої кваліфікації. У них і відповідні заробітки тоді будуть. Ось на сьогодні наше першочергове завдання.

Пригадую, як колись був я в США і мені влаштували відвідини одного фермера було в обробітку 900 гектарів землі. Цю землю обробляли втрійох — сам фермер, дружина і їх син. До всього, дружина була інвалідом (покалічена нога). Але жінка ця, навіть покалічена, могла працювати на всіх тракторах (їх у них було шість), на комбайні, могла бути й водієм їхньої 25-тонної вантажівки.

культури на величезній території, по селу, бо знаю, як їх роблять. Завозять із-за кордону сухе молоко, бо свого не вистачає, розводять водою і в результаті на полицях магазинів ніколи не відчувається брак молочних продуктів. Це ще один приклад того, як держава піклується про свій народ. Чом не вихід? На багато ж простіше, ніж залучати інвестиції, будувати сучасні молочні комплекси, дбати про збільшення поголів'я корів.

З другого боку вступ до СОТ може дати відчутний поштовх залученню іноземних інвестицій в нашу економіку, в тому числі в сільське господарство.

ПРО КЕРІВНИКІВ І МІДНІ ТРУБИ

Я задоволений тим, що за 57 років своєї роботи головою колгоспу ніхто при мені не сидів у тюрмі. Ну, майже ніхто. Троє таки потрапили за грати, але то вони самі себе посадили. Один, наприклад, працював у нашому спиртовому цеху і накрив п'ять тон спирту. Ніхто ж йому, звичайно, не говорив: «Ти, ідучи додому, не забудь прихопити з собою банку з рідиною». Я завжди казав і кажу своїм підлеглим: «Працюй так, щоб навіть коли доведеться звільнятися, ви нікому нічого не будете винні, прямо дивлячись у вічі, з легкістю протянете свою долоню колесі». А скільки ж у нас було успішних спокій! Ми і горілку робили, і вино, і консерви. Не виручені кошти будували житло, інші об'єкти соціально-культурного призначення, нові виробництва. Я, до речі, єдине, про що жалкую, так це за те, що

перушніми козаками члени колгоспів Мозговий. Після свого призначення секретарем обкому він приїхав до мене в колгосп. Ми кілька годин просиділи з ним в лабораторії консервного заводу. Мозговий як би прощупував мене, розпитував про мої плани на майбутнє, на ходу їх аналізував. Питай, яка потрібна підтримка з боку області. Я сказав, що ніякої. Якщо мені довіряють, то хай не заважають працювати, а працювати я хочу. А в тюрмі сидіти не хочу. На найближчому пленумі обкому Іван Олексійович сказав з трибуни:

— Так, це одне питання. Я лише недавно приїхав до вас. Я побував в господарстві т. Плітінського і хоч у цієї трибуни сказати: «Категорично забороняю членам бюро, прокуратурі, міліції і т.д. лізти в це господарство. Тільки з мого відомая».

Багато хто думає, що мене всіляко підтримували в районі, в області. Це далеко не так. Коли будували консервний завод, голова обкомкому Благунов голосив: «Все, пропав колгосп «Зоря комунізму», пропало поле і творинництво. Ти що, тут в цьому цеху курей тримати будеш?». Це зовсім не було схоже на жарт і при нагоді я розповів про цей випадок Мозговому. При черговій зустрічі зі мною Благунов мало не плавав.

— Ну навіщо ви передали мої слова Івану Олексійовичу? Я ж покартував. Якби ви знали, Володимире Антоновичу, як він мені висипав!

Записав В.ПАРФЕНЮК.
Закінчення. Початок на 1 сторінці.
Фото з архіву редакції.